

Uttalande om redovisning av försäljning från myntautomat

ALLMÄNNA RÅD BFNAR 2002:14

- 1) Detta allmänna råd gäller vid försäljning från myntautomat och skall tillämpas av företag som är bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen (1999:1078).
- 2) Ett företag får normalt dröja med att bokföra en försäljningstransaktion från en myntautomat till antingen dagen efter att automaten tömts eller till dagen efter att uppgift erhållits från företaget som anlitas för att tömma automaten. Bokföring skall dock alltid ske i samband med räkenskapsårets utgång.
- 3) De affärshändelser som försäljningarna utgör får bokföras sammandraget i en post. Som underlag får en gemensam verifikation användas.
- 4) Den gemensamma verifikationen skall bestå av en kassarapport per automat.
- 5) I kassarapporten skall anges
 - a) vilken automat den avser,
 - b) den summa pengar som fanns i automaten vid tömning,
 - c) uppgift om försäljning sedan föregående tömning, om automaten har ett räkneverk som kan ge underlag för dessa uppgifter, samt i sådant fall även
 - d) vad avser den tömning som skall ske i samband med bokslut – räkneverkets uppgift om total försäljning.
- 6) Kassarapporten skall skrivas under av den som upprättat den. Ort och datum skall anges.
- 7) Detta allmänna råd träder i kraft den 1 januari 2003 och skall tillämpas på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2003 eller senare.

MOTIVERING

Frågan

I detta uttalande behandlar Bokföringsnämnden (BFN) vissa frågor som har samband med redovisning av försäljningstransaktioner som sker i en s.k. myntautomat. Frågorna gäller när bokföring skall ske och vad som skall användas som underlag för bokföringen.

Gällande rätt

Enligt 5 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078, BFL) skall kontanta in- och utbetalningar bokföras senast påföljande arbetsdag. Andra affärshändelser skall bokföras så snart det kan ske. Affärshändelserna får bokföras senare om det finns särskilda skäl och det är förenligt med god redovisningssed.

För varje affärshändelse skall finnas en verifikation. För flera likartade affärshändelser får emellertid en gemensam verifikation upprättas. En sådan verifikation kan utgöras av kassarapport, uppgifter från kassaregister eller annan handling som endast anger summan av erhållna betalningar vid kontanta försäljningar av varor (5 kap. 6 § BFL).

I 5 kap. 7 § BFL anges vilka uppgifter en verifikation skall innehålla. I 5 kap. 8 § samma lag anges att uppgifterna får utelämnas om det är förenat med svårigheter att låta uppgiften ingå i verifikationen och ett utelämnande är förenligt med god redovisningssed. I förarbetena till BFL anges som exempel på sådana undantag att företaget varje dag gör ett stort antal kontantaffärer som rör mindre belopp och kundkretsen är anonym (prop. 1998/99:130 s. 397).

I BFNs rekommendation BFN R 2 Gemensam verifikation anges att behov av en gemensam verifikation kan uppkomma i företag som säljer varor till enskilda konsumenter, på grund av svårigheten att upprätta fullständig verifikation vid många små affärshändelser med oftast anonyma motparter. Gemensam verifikation får således användas för inbetalningar under en dag vid kontant försäljning av varor, om försäljningen sker under sådana förhållanden att enskild verifikation ej kan upprättas utan svårighet, kundkretsen i huvudsak är anonym och köper för enskilt bruk samt affärshändelserna som regel avser mindre belopp. I sådant fall får gemensam verifikation utgöras av kontrollremsa från kassaapparat, kassarapport eller annan handling som anger summan av erhållna betalningar. Den gemensamma verifikationen kan således utgöras av en kassarapport. I kassarapporten skall anges vilken dag den avser, på vilken eller vilka orter försäljningen skett samt summan av de inbetalningar som influtit under dagen. Rapporten skall undertecknas av den som upprättat den, med angivande av ort och datum för undertecknandet.

Bedömning

Bokföringstidpunkten

Försäljning genom varuautomater med myntinkast utgör kontantförsäljning. Affärshändelsen inträffar vid försäljningstillfället. I enlighet med bestämmelsen i 5 kap. 2 § BFL skall bokföringen därför ske senast arbetsdagen närmast efter försäljningstransaktionen, om det inte finns särskilda skäl och är förenligt med god redovisningssed.

En ordning som innebär att bokföring alltid skall ske dagen efter försäljning skulle innebära ett ovillkorligt krav på att myntautomater töms dagligen. Ett sådant krav är praktiskt omöjligt att uppfylla och det finns heller inga sakliga skäl för att kräva daglig tömning. Enligt BFNs mening är det därför förenligt med BFL att bokföra försäljningstransaktionerna senare än dagen efter försäljningen. Frågan är emellertid hur länge man kan dröja med att bokföra affärshändelserna.

Enligt BFNs mening är det rimligt att knyta skyldigheten att bokföra till tömningen istället för till affärshändelsen. Normalt bör alltså försäljning från automater bokföras senast dagen efter

tömning. För företag som anlitar annat företag för tömning av automaten bör i stället gälla att bokföring skall ske dagen efter att uppgift erhållits från detta företag.

De regler som gäller för andra transaktioner än kontantförsäljning innebär att bokföring skall ske senast månaden efter det att affärshändelsen inträffat. BFN har övervägt om en motsvarande tid bör gälla som en borte gräns även vid försäljning från myntautomater. Det skulle i praktiken innebära att ett företag skulle tvingas att tömma sina automater åtminstone med någon regelbundenhet. Nämnden har emellertid funnit att det inte finns något behov av att ge detaljerade regler om när bokföring senast skall ske. Det kan finnas automater som töms med längre tidsintervall och där skälen för en mer frekvent tömning är svaga. För automater med större omsättning kommer det vidare att finnas ett egenintresse hos företaget av att automaterna regelbundet töms. Av 5 kap. 3 § BFL följer emellertid att bokföring alltid skall ske vid räkenskapsårets utgång. I bokslutet skall alltid företagets samtliga tillgångar tas upp.

Verifikation

Försäljning från en myntautomat är ett exempel på när det inte är möjligt att ha en individuell verifikation för varje transaktion. I sådana fall får gemensam verifikation användas.

I det allmänna rådet anges att den gemensamma verifikationen skall bestå av en kassarapport och att det i kassarapporten alltid skall anges vilken automat den avser, vilken summa pengar som fanns i automaten vid tömning och – i de fall automaten är försedd med ett räkneverk som kan ge underlag för detta – uppgift om försäljning sedan föregående tömning. Vid den kassarapport som upprättas vid den tömning som sker i samband med bokslut, skall även räkneverkets uppgift om total försäljning anges.

Detta uttalande har beslutats den 2 december 2002 av Bokföringsnämnden i plenum.

Hans Edenhammar
ordförande

Anders Bengtsson
föredragande